

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Nagy László István (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Papp Gábor (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. február 3-án kelt, 31.P.20.119/2010/2. számú ítélete ellen az alperes részéről 3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy a perköltség megfizetésére az alperes helyett az alperes által szerkesztett lapot működtető ...-t (címe) kötelezi.

Kötelezi az alperes által szerkesztett lapot működtető ...-t (címe), hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + ÁFA másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak - külön felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében a Ptk. 79. § (1) bekezdésére hivatkozással sajtó-helyreigazító közlemény közzétételére kérte kötelezni az alperest, mert a ... internetes honlapon ...-án közölt cikkben valótlanul azt állították, hogy akadályozta az amerikai igazságszolgáltatást, amikor nem működött együtt a balkáni szerződések kivizsgálásával megbízott ... amerikai jogi irodával. Nem felel meg a valóságnak az a közlés sem, hogy gyanúsított abban a hűtlen kezelés miatt indult eljárásban, amelynek tárgya a ...-nek megbízási díjként kifizetett 20 milliárd forint. Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperesnek, mint közszereplőnek a róla alkotott kritikát jobban kell tűrnie. Előadta, hogy a honlapon feltételezéseket közöltek, amelyek olyan véleménynyilvánításnak tekinthetők, amit a felperesnek, mint közszereplőnek el kell viselnie. Ezen túl arról is hírt adtak, hogy

melyek azok a tények, amelyek gyengítik ezeket a feltételezéseket, így valótlanság nem került nyilvánosságra.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte, mely szerint „A ... internetes oldalon ...-án megjelent, „Ezért adta be lemondását a ... vezére” c. cikkben valótlanul híreszteltük, hogy ... gyanúsított abban a hűtlen kezelés miatt indított eljárásban, melynek tárgya a ...-nek megbízási díjként kifizetett 20 milliárd forint.”

Az ezt meghaladó keresetet elutasította és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 13.500 forint illeték költséget. A további költségekről úgy rendelkezett, hogy azt a felek maguk viselik.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány perben irányadó alapelveit, a sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó anyagi jogi és eljárásjogi rendelkezéseket, a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. és 14. számú állásfoglalásait, valamint az Alkotmánybíróság 36/1994.(VI. 24.) AB számú határozatát és annak indokolását.

A közszereplői minőség meghatározása körében rámutatott arra, hogy mivel nincs jogszabályi definíciója a sajtó jogban annak, hogy ki minősül közszereplőnek, ezért a kialakult gyakorlatot is figyelembe véve közszereplőnek nem csak a politikusokat, illetve a médiában önként szerepet vállaló személyeket kell tekinteni, hanem adott esetben a gazdasági életben szerepet vállalókat is. A felperes által vezetett vállalat Magyarország egyik legnagyobb gazdasági társasága, ezért vezetőjének a véleménynyilvánítás körében több kritikát kell elviselnie, így azt is, hogy a sajtó a ... körüli lehetséges visszaélésekről cikkez, valamint azt is, hogy vezetője lemondásának okairól különböző találgatások keringenek. Azt, hogy a felperes az amerikai igazságszolgáltatást akadályozta volna, nem tekintette helyreigazítandó állításnak, mert ez csak feltételezésként jelent meg és a szövegösszefüggésből az is kitűnik, hogy ezt maga az újság sem tartotta valószínűnek. Az újságíró is elvetette ezt a lehetőséget, ezáltal a cáfolat közlése jóval nagyobb erővel bírt és az átlagolvasóban nem alakulhatott ki a felperesről az a képzet, hogy az amerikai igazságszolgáltatást akadályozta, ezért helyreigazításra kötelezésnek nincs helye. Az ilyen tartalmú közlést az elsőfokú bíróság szerint a felperesnek, egy olyan magyarországi vállalat vezetőjének, amely meghatározó a magyar gazdaság szempontjából, túrnie kell.

Ezzel szemben az, hogy a felperes egy hűtlen kezelés gyanúsítottja, a cikk szövegösszefüggéseit is figyelembe véve tényként került közzétételre. Az alperesi feltételezés pedig nem a gyanúsított mivolta, csak arra vonatkozott, hogy ez lehet a ... vezér lemondásának az oka. Az alperesnek az őt terhelő bizonyítási kötelezettség alapján azt kellett volna igazolnia, hogy a felperes a hűtlen kezelés miatt indult eljárásban gyanúsított, az általa felajánlott bizonyítás azonban tartalmában nem erre irányult. Arra sem hivatkozhatott, hogy a joghoz nem értő átlagolvasókban a felperesről csak az a kép alakult ki, hogy látókörbe került, mert egyidejűleg a cikk azt is közölte, hogy a felperes lemondásával feltehetően a magyar igazságszolgáltatás elől akar menekülni, ami egyben azt a látszatot kelti, mintha a büntetőeljárás kifejezetten ellene folya. Ez azonban bizonyítást nem nyert, így e körben az elsőfokú bíróság a helyreigazítást elrendelte.

Kiemelte, hogy egy olyan állítást, hogy egy konkrét büntetőeljárás gyanúsítottja, a felperes nem köteles elviselni, az ilyen félretájékoztatás a közügyekről való szabad beszédet nem szolgálja. Az elsőfokú bíróság a megállapított valótlan híresztelés vonatkozásában a helyreigazítást a közlés módját is figyelembe véve rendelte el.

Megjegyezte, hogy a cikk a címének megváltoztatásával, átírásával, a mondatok törlésével oly mértékben módosult, hogy már nem azonos az eredeti per tárgyává tett cikkel, így ítélt dolgot a kereset elbírálása nem jelentett és az a helyreigazítási igény teljesítéseként sem volt értékelhető.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen és jogszabálysértően állapította meg a felelősségét és kötelezte helyreigazításra. A cikkben véleményét fogalmazta meg, ami annak egészéből egyértelműen ki is kiderült.

Indokoltnak tartotta ... tanúkenti meghallgatását, valamint a ... megkeresését.

Állította, hogy az ítélet jogsértő.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Ismertette az előzményeket, valamint az elsőfokú bíróság ítéletét kifejtette, hogy az alperes állította, miszerint ő a büntetőeljárásnak gyanúsítottja, ami nem minősül véleménynyilvánításnak, hanem nyilvánvalóan egy olyan állítás, melynek valóságtartalmát az eljárás során az alperes nem igazolta. Álláspontja szerint az alperesnek a véleménynyilvánításra és a sajtó-helyreigazítás alóli mentességére vonatkozó érvelése nem képezheti az ítélet megváltoztatásának vagy hatályon kívül helyezésének az alapját, mert a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseit is figyelembe véve nem mentesülhet a sajtó-helyreigazítási kötelezettség alól a szerkesztőség, ha az érintett személyre vonatkozó valótlan tényállítást közzé teszi. Arra is kitért, hogy az alperes tanúmeghallgatásra irányuló bizonyítási indítványa nem megalapozott, mert az, hogy az újságíró a megjelent információkat honnan és milyen körülmények között szerezte, jelen per szempontjából irreleváns. Az alperesnek azt kellett volna igazolnia, hogy a ...-án megjelent cikkben foglaltak megfelelnek a valóságnak, hogy ő egy büntetőeljárás gyanúsítottja, nem pedig azt, hogy az újságíró hogyan jutott ilyen adatok birtokába. Eljárásjogi akadálya is volt az alperesi indítvány teljesítésének, hiszen az első tárgyalásra a tanút nem állította elő, csak annyit közölt, hogy a közelben van és amennyiben a bíróság engedélyezi, elő tudja állítani. A Pp. 345. § (2) bekezdésére hivatkozva előadta, hogy a sajtó-helyreigazítási perben csak olyan bizonyítékok vehetők figyelembe, amelyek a per első tárgyalásán rendelkezésre állnak. ... tanú az első tárgyaláson nem jelent meg, tehát a meghallgatására vonatkozó indítvány sem eljárási, sem tartalmi szempontból nem volt megfelelő. A ... megkeresése sem indokolt, mivel azzal az alperes azt kívánta igazolni, hogy a felperes ellen van-e, vagy a per első tárgyalása idején volt-e folyamatban eljárás. Ugyanakkor a büntetőeljárásról való közlés valóságtartalmának igazolását alátámasztó bizonyítéknak a cikk megjelenése időpontjában rendelkezésre kellett volna állni. A sajtószerv azonban nem tudta

igazolni, hogy a felperes gyanúsított, vagy az eljárásban érintett lett volna a cikk megjelenésének idején, ezért állítása objektíve valótlan.

Összességében arra hivatkozott, hogy az alperesi fellebbezés megalapozatlan, mivel nem véleménynyilvánítás, hanem valótlan tényállítás közzétételére került sor és az ítélet eljárásjogi szempontból sem jogszabálysértő, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított érdemi döntése is helytálló, ezért a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint - nem fellebbezett részét nem érintve - helybenhagyta, annak helyes indokai alapján.

A peres felek jogvitáját a sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó speciális anyagi jogi és eljárásjogi rendelkezések szerint kellett elbírálni.

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény (Stv.) rendelkezése szerint mindenkinek joga van arra, hogy tájékoztatást kapjon szűkebb környezetét, hazáját, a világot érintő kérdésekben. A sajtó feladata a hiteles, pontos és gyors tájékoztatásról való gondoskodás. Ugyanakkor a sajtószabadság gyakorlása nem lehet korlátlan, nem járhat mások személyéhez fűződő jogainak sérelmével.

A sajtóközlemény tartalmi helytállóságáért fennálló objektív felelősséget jelenti a helyreigazítási kötelezettség, amelynek szabályait a Ptk. 79. § (1) bekezdése rendezi.

Ennek értelmében, ha valakiről egy napilap valótlan tényt közöl, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel, követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetve melyek a való tények.

Tehát a sajtó-helyreigazításra vonatkozó speciális szabályok szerint akkor kerülhet sor helyreigazítás elrendelésére, ha a sajtószerv az érintett személyre vonatkozó valótlan tényállítást közöl, vagy való tényeket hamis színben tüntet fel.

A helyreigazítási igény tartalmi vizsgálatának legfőbb szempontjait a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalása tartalmazza. Ennek megfelelően a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A közlemény kifogásolt kitételeit, kifejezéseit nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra. Véleménynyilvánítás, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet helyreigazítás alapja.

A PK. 14. sz. állásfoglalása szerint a sajtóközlemény vitatott tényállításainak valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani. Ez a kötelezettség fennáll akkor is, ha a sajtószerv híven közli más személy tényállítását vagy átveszi más szerv (sajtószerv) közleményét. A jogszabályi rendelkezéssel összhangban tehát ez azt jelenti, hogy a sajtószerv, jelen esetben az alperes által szerkesztett lap a más által közzétett tényállítás tartalmáért is objektív felelősséggel tartozik.

A felperes által sérelmezett és az alperesi fellebbezéssel érintett közlés vonatkozásában a másodfokú bíróság a következőket állapította meg.

A ... internetes hírportálon az az állítás jelent meg, hogy a felperes gyanúsított abban a hűtlen kezelés miatt indított eljárásban, amelynek a tárgya a ...-nek kifizetett megbízási díj. Ugyanakkor ennek a közlésnek a valóságtartalmát, amely azt jelenti, hogy a felperessel szemben egy konkrét bűncselekmény miatt büntető eljárás van folyamatban semmilyen módon nem igazolta az alperes. Az általa felajánlott bizonyítás azt nem támasztotta volna alá hitelt érdemlően, hogy a cikk megjelenésének időpontjában az alperes a közöltek alátámasztására vonatkozó bizonyítékokkal rendelkezett, márpedig a sajtószervnek a megjelenés időpontjában a leírtak valóságtartalmát igazoló okiratokkal vagy egyéb bizonyítékokkal rendelkeznie kellett volna. A sajtó-helyreigazítási eljárásban eljáró bíróságnak nem lehet feladata a bizonyítékok beszerzése, ezért nem rendelte el a ... megkeresését sem.

Mindebből következően megállapítható volt, hogy az alperesi sajtószerv az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget, ezért a felperesre vonatkozó valótlan tartalmú állítása miatt - mint ahogy azt az elsőfokú bíróság elrendelte - helyreigazításra köteles.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli azt, hogy a sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó speciális szabályok, így a PK. 12. számú állásfoglalás III. pontja alapján véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat nem képezheti az eljárás tárgyát. Ennek következtében szükségtelen a közszereplőkre vonatkozó kritikai megnyilvánulások és a tágabb tűréshatárra vonatkozó - jelen elsőfokú ítéletben szereplő - fejtegetés, mert az a sajtó-helyreigazítási kötelezettség szempontjából irreleváns. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából ezt mellőzi.

A fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján határozott.

Budapest. 2010. június 10.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Dr. Fülöp Györgyi s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő